

POSTER SUNUŞU

M.Oğuz GÜÇ

Yapılmış herhangi bir çalışmanın veya incelenmiş herhangi bir konunun, belirli bir mantıksal dizin çerçevesinde, yazılı metin, grafikler, tablolar kullanılarak; kendi içinde bir bütünlüğü olacak şekilde ve panoya asılabilecek formatta sunulmasına poster sunuşu denilir (1,2). Poster belli başlı iki ana bölümden oluşur. "Başlık" ve "Gövde".

"Başlık"da: Çalışmanı adı, çalışmayı yapan kişilerin adları, soyadları ve çalışmanın yapıldığı kuruluşun kısa adresi yer almalıdır. Çalışmanın adı seçilirken okuyanı bıktırarak kadar uzun, gereksiz metodolojik detayları vurgulayan, bu çalışma sonunda ne bulunduğu hakkında okuyanlara fikir vermeyen (... işleminin ... üzerine... etkisi ...) cümlelerden sakınılmalıdır. Kısa, çarpıcı, çalışmanın ana bulgusunu net olarak belirten bir başlık tercih edilmelidir.

"Gövde"de ise: çalışmanın amacını, dizaynını, veri eldesi ve analizinde kullanılan yöntemleri, ana bulguları, bu bulgulara dayanılarak yapılan çıkarımları (bazen de spekülasyonları) ve zikredilmesi elzem olan kaynakları içerir. Bu bilgiler tablolar, grafikler, şekiller ve fotoğraflar kullanılarak verilebilir.

Unutulmaması gereken önemli bir nokta şudur: Şekil açısından ne kadar mükemmel olursa olsun, içeriği düşük kalitede olan bir posteri "iyi" olarak nitelendirmek mümkün değildir. Öte yandan, içeriği üstün niteliklerde olduğu halde birçok posterin biçimsel hatalar yüzünden gerekli ilgiyi görmediği bilinen bir gerçektir. Yapılan araştırmalar "İYİ BİR POSTER" in ne olduğu konusunda tam bir fikir birliğinin bulunmadığını göstermiştir, ancak kötü bir posterin ne gibi özelliklerinin olabileceği konusunda anlaşma sağlanabilir(1,3). Dolayısıyla yazının bundan sonraki bölümünde kötü hazırlanmış bir posterin özellikleri vurgulanacaktır. Şöyle ki:

KÖTÜ BİR POSTER...

... şekil yönünden:

1... toplantıdan önce ilan edilmiş olan azami boyut kısıtlamalarına uymaz. Ya kenarlardan yanındaki posterin alanına tecavüz etmiş veya kendine ayrılan alanın ortasında sıkışıp kalmıştır.

2... küçük punto kullanılarak yazılmıştır. Başlığını ve tüm gövdesini rahatça görebilecek bir mesafeden bakıldığında (yaklaşık 120 cm) yazıları rahatça okunamaz.

3... başlığı hazırlanırken çok sık görülen bir tuzağa düşülmüş ve "göz-alıcı olur" zannedilmiş, başlıkta kullanılan harf karakterleri içi-boş yazı tiplerinden seçilip rastgele ve bolca renklendirilmiştir. Daha da kötüsü, gölge-taramalı yazı tipi de kullanılmış olabilir.

4... başlığı yekpare değildir. Çalışmanın adı, yazar adları, adres "parça parça" döşenmiştir. Tek bir bakış ile tamamı okunamaz, dolayısıyla zaten zamanı kısıtlı olan potansiyel ziyaretçilerin ilgisini ilk anda toplayamaz.

5... amaç, metotlar gibi alt-bölemleri (hayali bir hat üzerine dizili) kolonlar halinde değil de "zik zaklı" bir biçimde yerleştirilmiştir. Dolayısıyla posterin metni okunurken mantıksal dizini izlemek zorlaşmıştır.

6... hazırlanırken şu cümleler hiç akıldan çıkarılmamıştır.

"İYİ BİR MAKALE YAZMALIYIM" (Poster hazırlamanın mantığı makale

yazımının mantığından farklıdır. Makalede genişçe bir giriş, etraflıca bir tartışma vardır. Söz oyunlarına ve spekülasyonlara dayalı paragraflar bile bulunabilir. Bolca kaynakça kullanılarak bulgular desteklenebilir).

"ZİYARETÇİLER İYİCE OKUYACAKLAR" (Makaleyi okuyacak kişinin zamanı boldur, sıkılınca onu bir kenara bırakabilir keyfi gelince yine okuyabilir. Ancak posterin "okuyucusu" olmaz. Sadece kısa süreyle ziyaret eden bazı "seyircileri" vardır.

"POSTERİ KISACA ANLATAN BİR ÖZET VAR, VAKTİ OLMAYAN ONU OKUR VE ANLAR" (Zaten posterin kendisi tamamlanmış bir çalışmanın "özet"i olarak sunulmalıdır).

"ÇALIŞMANIN AMACI GAYET AÇIK - GİRİŞ KISMININ İÇERİSİNDE YA-ZIYOR" (Çalışmanın amacını ayrı bir bölüm halinde ve tek bir cümle ile belirtmek anlaşılmasını kolaylaştıracaktır).

... içerik yönünden:

7... verileri elde etmede kullanılan yöntemlerden detaylı olarak bahseder, ancak verileri analiz ederken kullanılan istatistiksel yöntemlerden, dolayısıyla çıkarımları geçerli kılan işlemlerden pek bahsetmez.

8... daha çok yazarların kanaat ve yorumlarına dayalıdır. İçerisinde matematiksel olarak ifade edilebilecek bulgular ya hiç yoktur ya da çok azdır.

9... matematiksel veriler (ortalamalar, yüzdeler, p değerleri, n sayıları vb.) metin içerisinde "sattır sattır yazılarak" verilmiştir. Benzer verilere ait rakamlar gruplandırılmamış, tablolar veya grafikler kullanılarak anlatım tercih edilmemiştir. Poster gerçekten anlamak isteyen seyirciler rakamların oluşturduğu bu kaosa sürüklenmiştir.

10... detaylı şekil alt-yazıları vardır. Grafik ve şekillerdeki fotoğrafların ne oldukları üzerlerinde belirtilmemiş, zor bir bulmaca halinde alt-yazılarda verilmiştir.

11... çalışmada ne bulunduğu veya keşfedildiği açıkça belirtilmemiştir. Çalışmanın bulgularına dayanılarak varılan sonuçlar (=çıkartımlar) ile "spekülasyonlar" iç içe geçmiştir. Dolayısıyla posterin ziyaretçisi neyin bulunmuş neyin varsayılmış olduğunu ayırt edemez.

12... oldukça fazla sayıda kaynağa atıfta bulunulmuştur. Bunların arasında "değerlendirilmesi için dergilere yollanmış çalışmalar", "kişisel görüşmeler" gibi elde edilmesi çok zor olan kaynaklar da yer almıştır. Çok sayıda kaynak zikretmenin çalışmaya kalite katacağı yanılgısına düşülmüştür.

13... toplantı öncesinde basılmış olan araştırma özetleri kitapçığındaki şekli ile asılmış bulunan poster arasında uyumsuzluklar vardır. Yazar adlarında, bulgularda, daha önceden belirtilen sonuçlarda vs. tutarsızlıklar vardır.

... etik yönünden:

14... çalışmayı destekleyen kuruluş, kişilerden bahsedilmemiş, teşekkür edilmemiştir.

15... insan ve hasta hakları, bilimsel dürüstlük, deney hayvanı hakları gibi konularda ciddi etik sorunlar vardır.

KAYNAKLAR

- 1- Güç MO: Bilimsel sunuş teknikleri-2: Poster sunuşu, *Hacettepe Tıp Derg* 27:46 (1996).
- 2- Sorgi M, Hawkins C: Guide-lines for putting up poster displays, "C.Hawkins, M.Sorgi (eds): *Research: How to Plan, Speak and Write About It*" kitabında s.179, Springer-Verlag, Berlin (1985).
- 3- Woolsey JD: Combating poster fatigue: how to use visual grammer and analysis to effect better visual communications, *Trends Neurosci* 12:325 (1989).